

BUY COMICS!!

Maria Björklund

- Ihmissuhdesarjakuvia ja eläinmaailmaa muusien voimalla

Maria Björklund on sarjakuvan puuhakas moniottelija. Kaksin-strippisarjakuvan lisäksi hän pitää tiiviisti yhteyksiä ulkomaan eläviin ja julkaisee Vacuum-omakustannelehteä, jonka 10. Numero ilmestyi syksyllä. Björklund on myös animaattori ja graafinen suunnittelija.

Laura Honkasalo

teen jo 15-vuotiaana.

- Niin uskomattomalta kuin se kuulostaa, kyseessä oli poliittinen strippi. Olin mainostöimistössä harjoittelijana, ja ei kai siellä parempaakaan piirtäjää ollut, kun minut pistettiin piirtämään tuo strippi.

Ihmissuhteita, arkirealismia, sciifiä

Muutettuaan Rovaniemelle opiskelemaan graafista suunnittelua Björklund sai kontakteja ja alkoi julkaista sarjakuviaan Suuressa kurpitsassa, Naarassarjoissa ja Noitarummussa. Kemin sarjakuvakilpailuun hän osallistui sitkeästi novelleilla, kunnes havaitsi, että strippisarjaan oli vähemmän tunkua. Yritys kantoikin hedelmää: Björklund voitti ihmissuhteita käsittelevällä Kaksin-sarjakuvallaan Kemin strippisarjan vuonna 1996.

- Aluperin ajattelin, että en jaksakaan tehdä strippisarjakuvaa, koska en voi sitoutua henkilöihin. Ratkaisin ongelman Kaksin-sarjakuvassa niin, että henkilöhahmot vaihtuvat jatkuvasti.

Kaksin alkoi ilmestyä 1997 ja tähän mennessä sitä on piirretty 120 strippiä. Suomalaisissa lehdissä sarjaa on julkaistu tähän mennessä Ilta-Sanomien, Viikko-Savon, Uutisjousen sekä Hoas-asukkaan sivuilla. Arktinen banaani julkaisi Kaksin-stripeistä kokoelman vuonna 1998, johon on koottu 80 strippiä.

Björklund on ollut itsekään hämmästynyt siitä, miten suosittu sarjasta on tullut. Palaute on ollut yksinomaan positiivista.

Kaksin perustuu osittain Björklundin omaan elämään. Elämäkumppani ja muusa Petri Bergman on inspiroinut monia strippejä, ja toisissa esiintyvät taiteilijan ystävät. Kahdessa stripissä esiintyvät Björklund ja Bergman omalla itsenään.

Björklundin pidemmät sarjakuvatarinat eivät kuitenkaan ole käsitelleet ihmissuhdeteemoja.



Uusimman Vacuumin kannen on taiteillut Sami Vähä-aho

- Niissä on ollut huumoria ja kauhua, humoristista kauhua, arkirealismia, sciifiä. Yksi ihmissuhdetarina tosin oli, tositahtumisiin perustuva kertomus ravintolaillasta. Björklund on tehnyt yhteistyötä käsikirjoittaja Pekka Ollikaisen kanssa.

- Hän kirjoitti juttuja, joita en itsekään olisi tullut tehneeksi. Ne olivat tosielämän tarinoita, joissa oli mystiikkaa ja lempeää huumoria.

Osassa novelleista ei ollut dialogia, joten niitä on julkaistu myös ulkomailla.

- Vastikään Portugalissa ilmestyi 16-sivuinen albumi, jossa oli kolme talvi-aiheista novellia. Niiden mielestä se oli varmaan eksoottista. Nimi oli 'Kylmän kangistamat' tai jotain vastaavaa, Björklund kertoo nauruskellen.

Tällä hetkellä hän on mukana strippipajassa, jossa jokaista sarjaa piirtää kaksi taiteilijaa. Käsikirjoittajia on neljä - Vesa Iimaranta, Mikko Huusko, Kivi Larmola ja Timo Varpio.

Pajan tuotantoa tullaan näillä näkymin esittelemään helmikuussa Ilta-Sanomien kuukauden kotimaisena sarjakuvana.

Sarjakuva ja animaatio poppaavat

Omakustannelehti Vacuum alkoi ilmestyä vuonna 1993. Vacuumista ilmestyi juuri kymmenes numero, ja sen kautta Björklund on tutustunut moniin sarjakuvavaihtoihin.

- En ole kuitenkaan mikään järjestöaktiivisti. Sarjakuvaseuraankin liityin vasta pari vuotta sitten.

Animaatioklinikan toiminnassa Björklund on ollut enemmän mukana.

- Viidentoista vuoden ajan se oli kaljankittauspiiri, mutta pari vuotta sitten se rekisteröitiin. Se on nyt Animaatioklinikka - Suomen animaatiotekijät

ry. Emme ole ammattiliitto, tavoitteena on levittää tietoa ja luoda kontakteja. Olemme jopa suunnitelleet omien festareiden perustamista.

- Jäsennyskriteerit ovat melko löyhät, koska animaation alalla ammattilaisuus on varsin häilyvä käsite. Useimmat joutuvat tekemään muutakin kuin animaatiota. Scuraan otetaan jäseniksi animaatiotekijöitä, pelkkä kiinnostus alaa kohtaan ei riitä. Lisätietoja Animaatioklinikasta voi kysellä osoitteesta: animaatio.klinikka@kaapeli.fi. Seura julkaisee newsletteriä ja se kuuluu alan eurooppalaiseen kattojärjestykseen Cartumiin.

Animaatio onkin monin tavoin Björklundin sydäntä lähellä. Hän opiskelee tällä hetkellä Taideteollisen korkeakoulun elokuvataiteen laitoksella, tavoitteenaan animaatio-ohjaajan ja taiteen maisterin tutkinnot. Työn alla onkin animaatio, joka olisi samalla lopputyö.

- Uskon, että pystyn tulevaisuudessa elättämään itseni animaatiolla ja sarjakuvalla. Kun maine leviää, tarjotaan yllättävän monenlaisia hommia. Ainakin opetushommia olisi tarjolla. Sarjakuva ja animaatio ovat pop. Niistä pidetään paljon kursseja, mutta opettajia on vaikea löytää.

Björklundin animaatioita on tähän mennessä esitetty lähinnä festivaaleilla. Elokuvia on valmistunut kolme, joista ensimmäisen Björklund teki opiskellessaan Rovaniemellä. Kaksi viimeisintä animaatiota olivat esillä Oslos animaatiofestivaaleilla viime keväänä.

- Animaatioissani on hyvin erilaisia aiheita. Ensimmäinen oli huumoripätkä. TaiKissa tein animaation nimeltä Tribal. Se oli piirrosanimaatio, jossa oli voimakkaat värit. Siinä oli juoni, mutta pääpaino oli visuaalisuudessa. Tekniikka oli perinteinen.

Kolmas animaatio oli nimeltään Kalavale.

- Se oli kokeellisempi, koska se syntyi tekniikkakokeilukurssin tuloksena. Animaatio oli mustavalkoinen, sellainen puoleltoista minuutin pläjäys.

Eläimet avuksi

Björklundin strippien ihailijat tuntevat hänet persoonallisten ihmishahmojen kuvaajana, mutta animaatioissa ovat tähän saakka seikkailleet eläimet. Lopputyössä esiintyy kokonainen eläintarha.

- Moraliteetti, tarina tai parodia on helpompi toteuttaa eläinhahmojen avulla. Eläimistä tulee automaattisesti humoristinen vaikutelma. Esimerkiksi sen sijaan, että animaatioissa seikkailee iso kornipelö äijä, siinä onkin gorilla, joka on samanlainen. Katsojan päässä syntyy assosiaatio, että jotkut ihmiset ovat juuri

tuollaisia tyyppejä. Huumori on empaattista.

Eläinhahmojen avulla syntyy symbolista tarinaa, ja animaatio onkin Björklundin mielestä pohjimmiltaan symbolista.

- Live-elokuvassa voi olla helpompi esittää yksilöiden intiimejä tunteita. Jos henkilönä on ihminen, pitää päättää onko hän mies vai nainen, millaiset vaatteet hänellä on ja niin edelleen. Se rajaa samastumista. Eläin symboloi laajemmin esitettävää asiaa.

- Eläimet ovat kiinnostaneet minua aina. Pitkään ajattelin, etten edes osaa piirtää ihmisiä, piirtelin vain eläimiä.

Sarjakuvan etu on, että sen tekeminen on halpaa ja se on helposti lähestyttävää. Animaatio vaatii aina tuekseen tuotantokoneiston. Tekeminen on riippuvaista apurahoista. Sarjakuvan tekeminen on myös nopeampaa.

- Animaatio vaatii hirveästi kärsivällisyyttä, tehtiin se sitten millä tekniikalla tahansa. Jos sarjakuvassa pitää piirtää esimerkiksi kuusi ruutua sivulle, kymmenen sivun sarjakuvaan tulee kuusikymmentä ruutua. Samanmittaisessa animaatioissa kuvia on tuhansia. ■



Maria Björklundin sarjakuvainnostus heräsi jo pikkulapsena. Sarjakuvan kanonisoidut klassikot tulivat näet tutuiksi kotona.

- Meillä on todella sarjakuvahenkkinen perhe. Kotona olivat kaikki Asterixit, Lucky Luket ja Tintit sekä runsaasti muitakin eurooppalaisia albumeita, joita niihin aikoihin oli saatavilla suomeksi tai ruotsiksi, hän kertoo.

- Meille tuli Nonstop, Zoom ja Ruutu. Aku Ankkakin minulle tilattiin kun olin vasta kahden. Luin myös kirjoja, joten sarjakuvilla ei ollut haitallista vaikutusta lukutaitooni, kuten silloin väitettiin.

- Minulla on vanhoja sarjakuviani tallessa, ja niistä näkyy kyllä tosi selvästi mitä sarjakuvaa kulloinkin luin...

Ensimmäisen sarjakuvansa Maria sai julkisuu-

